

„macht boven recht” gaat, verbonden. Rudyard Kipling heeft met twistige hand het booze zaad van het Caesarisme in het hart van het Engelsche volk uitgestrooid. En het fiere Transvaal dreigt er, zoo God het niet verhoedt, het slachtoffer van te worden. *To fight everybody and to take every thing* (ieder te bevechten en alles te nemen) is de booze trek, die almeer het Engelsche volk gaat bekoren. Driemaal honderdduizend Christenen van den Armenischen stam zijn door het fanatisme van den Islam uitgeroeid; aan Armenische ballingen dorst zelfs onze eigen Overheid den voet dwars zetten. Het eens zoo nobele Amerika drijft thans zelf op de Philippijnen het wreede spel, waarom het Spanje op Cuba te lijf ging. Heele volken worden in het militaire pak gestoken, en de vrucht van hun vlijt goeddeels opgeteerd in geduchte batterijen van Maxims en nog geduchter pantserkasteelen. Kleine Staten als Nederland ontwaren, hoe de waarborg voor hun onafhankelijk volksbestaan ziender oogen wegslinkt. In Afrika beschikt men met graden hemelsbreedte over „sferen van invloed”, een „Hinterland” waarvoor de grens niet is aan te geven. In China pacht men geheele wingewesten gelijk men dusver slechts met huis en akker deed”. Van een ander iets dat Recht zou zijn, dan het recht, dat in de wet geschreven werd, wil menig jurist niet meer hooren. In Frankrijk heeft een proces, aan dat van Jean Calas niet ongelijk, de wereld door zijn rechtskrenking verbaasd. In Servië bestond men nog brutaler rechtsschandaal. De parlementaire glorie gaat tanen, om voor nieuwe autocratie, zoo niet voor despotie ruim baan te maken. Stierengevechten gaan almeer het fijn ontwikkelde Fransche volk bekoren. Het roepen om „brood en spelen”, de loswikkeling van het huwelijk, en zooveel meer, brengen een gewaarwording over ons, alsof het verval en de val van het Romeinsche rijk, bezig was zich in nog ontzettender afmetingen in onzen tijd te herhalen. En bij dat alles stuit ge op een gebluschte geestdrift, en op koelheid voor hoogere belangen, waarover noch het in kleinen kring opkomend ascetisme, noch de hartstocht voor sport u troost.

Blijkt uit deze woorden niet dat Dr. Kuyp er de diepte van den jammer die uit den wereldoorlog zou voortvloeien reeds voor twintig jaar gepeild heeft? Hij zet dan zijn betoog aldus voort:

Nu zet de Evolutieleer door haar „strijd voor het leven” tot dit misbruik maken van macht aan. Grondwet is haar, dat uit individu-